

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

СИЛАБУС

СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Освітньо-професійна програма	Культурологія

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол
засідання кафедри культурології
№ 1 від «3» вересня 2020 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітня програма: Культурологія Освітній рівень: бакалавр	Цикл професійної підготовки
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 2 курс
		Семестр – 3 семестр
		Лекції – 20 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) – 14 год.
		Самостійна робота -78 год.
		Консультації - 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Пригода Таміла Миколаївна**

Науковий ступінь: **кандидат філософських наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **доцент кафедри культурології**

Контактна інформація: моб. тел. 099 0715762, 097 4962592

ел. адреса: tamprygoda@gmail.com

З розкладом можна ознайомитись на офіційному сайті ЧНУ ім. Лесі Українки, зокрема за посиланням <https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-kulturi-i-mistectv-0?>.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Програма навчальної дисципліни «Соціокультурне проектування та експертиза» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «Культурологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія і технологія соціокультурного проектування та культурологічної експертизи. Відповідно, у запропонованому курсі представлено методологічні та технологічні аспекти соціокультурного проектування. Соціокультурне проектування розглядається як у широкому сенсі як культура загалом (креативність, урбаністика, культурна політика), і у вузькому як культурний проект (алгоритм реалізації проекту, командна робота, інноваційні та інформаційні чинники, фінансування проекту). Культурологічна експертиза осмислюється як специфічна експертна практика, що пов'язана з експертизою культурної спадщини і культурних цінностей, культурних проєктів, мас-медіа, наукової продукції, освітнього простору тощо.

2. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає використання знань, набутих із таких навчальних дисциплін як «Сучасні артпрактики», «Стратегії управління та організаційної діяльності в культурі», інші.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою навчальної дисципліни є презентувати методологічні основи та технологічні особливості процесу соціокультурного проектування. Основні завдання - з'ясувати методологічні засади соціокультурного проектування як способу реалізації людини в культурі; аналізувати соціокультурну ситуацію як важливий фактор проектного процесу; окреслити основні технологічні етапи проектування; виявляти інноваційні чинники проектування різних типів, виявити концептуальні та технологічні аспекти культурологічної експертизи і культурологічних вимірів гуманітарної експертизи, операціоналізації культурологічної теорії.

3. Результати навчання (компетентності):

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.

ФК 2. Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.

ФК 3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людини.

ФК 4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.

ФК 5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками 7 інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.

ФК 6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

ФК 7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.

ФК 8. Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, а також відповідними структурними підрозділами підприємств і установ, враховуючи економічні, законодавчі й етичні аспекти.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем.

ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

ПРН 3. Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.

ПРН 5. Організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науководослідними установами, інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань культури.

ПРН 8. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства.

ПРН 10. Мати навички організації та керівництва професійним розвитком осіб та груп у галузі культури.

ПРН 11. Розуміти і застосовувати для розв'язання складних задач і проблем культурології методи та засоби стратегічного планування, прогнозування, моделювання культурних політик.

ПРН 14. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.

У контексті формування вищезазначених професійних компетентностей студенти мають

- знати методологічні засади соціокультурного проєктування, культурологічної експертизи;
- виявляти експертний потенціал експертних практик гуманітарного спрямування.
- вміти поєднувати культурологічні знання та управлінські аспекти діяльності людини, вміти застосовувати проєктний підхід в освоєнні культурного середовища;
- вміти продукувати нові ідеї та оптимальні шляхи для їх реалізації; застосовувати інноваційні ресурси у соціокультурному проєктуванні;
- здійснювати соціокультурний аналіз дійсності з метою її трансформації та «культурного» переформатування;
- виділяти перспективні ідеї та теми на основі культурологічного аналізу різноманітних інформаційних матеріалів та ресурсів;
- вміти поєднувати креативність, організаційні та управлінські навички для реалізації проєктів;
- вміти поєднувати стратегічні плани з конкретними умовами їх здійснення; використовувати технологічні можливості проєктного менеджменту у культурі;
- застосовувати індивідуальний підхід і цілісне бачення проєктного процесу;
- вміти працювати у команді, толерантно і виважено вести дискусію, підтримувати корпоративну культуру.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю
-------------------------------	--------	------	--------	-----------	-------	-----------------

						/ Бали
Змістовий модуль 1. Методологія соціокультурного проектування						
Тема 1. Сутність соціокультурного проектування і культурологічної експертизи	15	4		10	1	ДС/5
Тема 2. Культурний проект у контексті креативної економіки	15	2	2	10	1	Р/5
Тема 3. Стратегія культурної політики. Прогнозування у соціокультурній сфері: аналітика проектування.	15	2	2	10	1	РМГ/3+ Р/2
Тема 4. Урбаністика: проєктивний та експертний виміри. Інноваційний фактор культурного середовища	15	2	2	10	1	РМГ/5
Модульна контрольна робота						МКР/30
Разом за модулем 1	60	10	6	40	4	50
Змістовий модуль 2. Технологічні аспекти соціокультурного проектування в культурологічній експертизи						
Тема 5. Логіка соціокультурного проектування. Культурна акція: від проекту до реалізації.	15	2	2	10	1	РМГ/5
Тема 6. Основні етапи культурологічної експертизи. Типи експертної практики	17	4	2	10	1	РМГ/5
Тема 7. Фінансування проекту. Феномен спонсорства	13	2	2	8	1	РМГ/5
Тема 8. Культурологічна експертиза: сучасні інтерпретації	15	2	2	10	1	РМГ/5
Модульна контрольна робота						МКР/30
Разом за модулем 2	60	10	8	38	4	50
Всього годин / Балів	120	20	14	78	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, РМГ – робота в малих групах, МКР– модульна контрольна робота, Р – реферат, або ж аналітичне есе.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Культура як проєкт. Типи культурних проєктів. Макропроєкти та мікропроєкти. Види культурологічної експертизи. Проєктний менеджмент: основні ідеї.	10
2.	Людський ресурс у креативній економіці.	10

	Командний принцип діяльності у проєктуванні. Корпоративна культура. Креативні культурні індустрії як проєкт.	
3.	Культурна політика і культурні проєкти: європейський досвід. Стратегічні перспективи культурної політики України (на вашу думку). Культурна політика у Волинському регіоні: проблеми, перспективи, досвід.	10
4.	Мікроурбаністика і соціокультурний проєкт: успішні приклади. Урбаністичні проєкти у Луцьку: приклади, успіхи, проблеми. Урбаністична культура за кордоном (конкретні приклади). Урбанізм: основні концепції.	10
5.	Культурні стратегії і регіональний соціокультурний проєкт: співвіднесення. Проблеми соціокультурного проєктування: макро- і мікрорівні.	10
6.	Феномен інновації в культурі. Новаторство як рушій культурного процесу. Інноваційні кластери та інноваційні інкубатори в культурному проєктуванні. Ситуація з інноваційними культурними проєктами в Україні, на Волині, у луцьку.	10
7.	Сформувати бюджет презентаційного проєкту. Феномен меценатства: історія питання, закордонний досвід. Меценатство у вітчизняній історії. Благодійний фонд в Україні і за кордоном. Правове врегулювання фінансування культурний проєктів.	8
8	1. Культурна аналітика в проєктуванні. 2. Формулювання мети і завдання. 3. Поліваріантність в проєктуванні. 4. Ресурси, маркетинг, результати.	10
Разом		78

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини тощо).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу у вигляді індивідуальних завдань. Якщо студент має вагомі причини, що не дозволяють йому систематично відвідувати заняття, він може перейти на вільний графік з дозволу декана факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Підготовані студентом індивідуальні завдання (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, есе, проєкти) мають продемонструвати поглиблене вивчення джерел, змістовність і глибину розкриття теми, творчий підхід і самостійність мислення, оригінальність висновків. За потреби студент може отримати

консультацію у викладача у позааудиторний час. Студенти мають дотримуватись етичних норм академічної доброчесності та не допускати академічного плагіату. Під академічним плагіатом розуміється оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (цитування). подання робіт, які є не вашими особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перескладання. Екзамен проводиться в терміни, визначені деканатом у 5-му семестрі. Студентам, що не з'явилися на екзамен з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом. Третя й остання спроба складання екзамену відбувається за присутності комісії з трьох викладачів, яких визначає деканат, включаючи викладача, який викладав дисципліну.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль, завданням якого є перевірка студентами вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних, дослідницьких та практичних навичок, формування вміння самостійної роботи; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;
- ✓ контроль за виконанням індивідуального завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

Модульний контроль здійснюється у формі підготовки (МКР 1) та реалізації проекту (МКР 2) – конкретний алгоритм реалізації проекту і його практичне здійснення, що дає можливість продемонструвати засвоєні знання та навички.

V. Підсумковий контроль

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (маx 40 балів)		Модульний Контроль (маx 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	МКР	МКР	

								1	2	100
T 1	T 2	T 3	T4	T 5	T6	T 7	T 8	30	30	
5	5	5	5	5	5	5	5			
40								60		

**Максимальна кількість балів,
яку може отримати студент за види навчальних робіт:**

Семінарські заняття (за роботу на одному занятті – 5 балів; у тому числі – відповідь на питання – 3 бали, доповнення – 2 бали) – мах 40 балів;

модульна контрольна робота 1 (підготовка проекту) – мах 30 балів;

модульна контрольна робота 2 (алгоритм реалізації проекту+ його реалізація) – мах 30 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- практичний вимір матеріалу;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- комплексний підхід до питань курсу,
- культура диспуту, вміння працювати у команді;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи):

- пошук сучасних джерел по темі;
- володіння фаховим сленгом;
- вміння знаходити оптимальні підходи для вибору і підготовки власної позиції;;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- вміння аргументовано і коректно відстоювати власну точку зору,
- творчий підхід, самостійність мислення.

Повне й глибоке змістовне розкриття питань по темі оцінюється 4 балами; достатній рівень розкриття – 3 балами; часткове розкриття – 2 балами; поверхнєве й неповне розкриття – 1 балом; якщо зміст теми зовсім не розкрито – 0 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен, у випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид індивідуальних завдань (наприклад, перездати якусь тему, написавши підсумковий реферат, есе тощо). На екзамен виносяться основні питання, що

потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв’язання практичних задач.

Підсумковий контроль передбачає виконання певного *культурного проєкту* з застосуванням набутих знань про соціокультурне проектування, особливо в частині логіки його реалізації та алгоритму покрокового втілення. Подати ідеї для проєктів культурної політики одного з мікрорайонів м. Луцька, селища, села, іншого міста (на 0,5-1 рік) або підготувати аналітичну доповідь по соціокультурній ситуації міста Луцька у перспективі проектування. Йдеться про сприятливий простір (необхідність висвітлення чи вирішення певних міських (регіональних) проблеми, локації, тематичні ідеї, ресурс, психологія сприйняття населенням тощо) для потенційних мікроурбаністичних проєктів, що не потребують значних матеріальних ресурсів, але матимуть культурний резонанс і соціальне значення.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

7. Рекомендована література

1. Аакер Д.А. Стратегическое рыночное управление. Бизнес-стратегии для успешного менеджмента. СПб., 2002.
2. Абанкина И., Абанкина Т., Высоковский А. Городская среда и культурные индустрии // 60 параллель, 2005, №3.
3. Абанкина Т., Гнедовский С., Прянишников Н. Культурные индустрии и управление развитием // 60 параллель, 2005, №4
4. Вуд Фил. Круговорот городского творчества / пер. с англ. Марины Хрусталевой
5. Гительман Л.Д. Преобразующий менеджмент. Лидерам реорганизации и консультантам по управлению. М., 1999.
6. Гнедовский М. Творческие индустрии: стратегия инновационного развития
7. Донова Д.А. Маркетинг в театре. Технология выживания театра в условиях рынка // Справочник руководителя учреждения культуры (СРУК), 2005, №2, с. 55-Зеленцова Е. Творческий город // 60 параллель, 2006, №4.
8. Игнатъева Е. Л. Экономика культуры. Учебное пособие. М., 2004.
9. Инновационная культура // https://sociology.mephi.ru/docs/innovatika/html/innovacionnaya_kultura.html
10. Культурные традиции и инновации // http://studme.org/197311084831/kulturologiya/kulturnye_traditsii_innovatsii
11. Культурологическая экспертиза : теоретические модели и практический опыт : [коллективная монография] / [авт.-сост. Н. А. Кривич ; под общ. ред. В. А. Рабоша, Л. В. Никифоровой]. — СПб. : Астерион, 2011. — 383 с.
12. Левшина Е.А. Культурные индустрии. Новые грани культурного процесса // СРУК, 2005, №8, с. 44-49.
13. Літовченко Б. Креативна економіка і зародження креативної школи менеджменту. http://sophus.at.ua/publ/2015_04_29_lviv/sekcija_section_1_2015_04_29/kreativna_ekonomika_i_zarodzhennja_kreativnoji_shkoli_menedzhmentu/90-1-0-1304

14. Лорд Барри, Лорд Гейл Д. Менеджмент в музейном деле. Учебное пособие. М., 2002.
 15. Луков В. А. Социальное проектирование / В. А. Луков. – М. : Ин-т социальной работы Ассоциации работников социальных служб, 1997. – 192с.
 16. Лэндри Чарльз. Творческий город // 60 параллель, 2004, №3.
 17. Марков А.П., Бирженюк Г.М. Основы социокультурного проектирования: Учебное пособие. СПб., 1997.
 18. Марков, А. П. Основы социального проектирования / А. П. Марков, Г. М. Бирженюк. – СПб. : СП ГУП, 1997. – 248 с.
http://www.erudition.ru/referat/printref/id.4027_1.html
 19. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. М., 2000.
 20. Минцберг Г., Альстренд Б., Лэмпел Дж. Школы стратегий. Стратегическое сафари: экскурсия по дебрям стратегий менеджмента. СПб., 2001.
 21. Прянишников Н. Оксюморон устойчивого развития // 60 параллель, 2006, №3
 22. Прянишников Н. Присвоение истории // 60 параллель, 2006, №4
 23. Розин В. Социокультурное проектирование и программирование.
<http://gtmarket.ru/laboratory/publicdoc/2007/1437>
 24. Система міжнародного співробітництва як елемент соціокультурного проектування. <http://lektsii.org/4-12307.html>
 25. Скрипкина Л.И. Социальная миссия музея. Проектирование деятельности историко-краеведческих музеев в контексте современных реформ // СРУК, 2005, №7, с. 50-59.
 26. Социальное проектирование в сфере культуры: Методологические проблемы. М., 1986.
 27. Социокультурное проектирование в сфере культурно-досуговой деятельности.
http://studbooks.net/1027504/kulturologiya/sotsiokulturnoe_proektirovanie_sfere_kulturno_dosugovoy_deyatelnosti
 28. Стенина Т. Л. Социокультурное проектирование. Методические указания.
<http://cozap.com.ua/text/10731/index-1.html>
 29. Теоретические основания культурной политики. М., 1996.
 30. Томпсон А.А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии. М., 1998.
 31. Томпсон А.А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации. Учебник для вузов. М., 2000.
 32. Щедровицкий, П. Г. Организационное проектирование в системе управленческой деятельности / П. Г. Щедровицкий. – М. : Проблемы управления. Концепт, 1998. – С. 20-38
-
24. <http://www.countries.ru/library/applied/priklpr.htm>
 25. http://www.erudition.ru/referat/printref/id.4027_1.html
 26. <http://blog.aweb.ua/chto-takoe-kreativnaya-ekonomika/>
 27. http://www.triz-chance.ru/creative_idea.php
 28. http://sophus.at.ua/publ/2015_04_29_lviv/sekcija_section_1_2015_04_29/kreativna_ekonomika_i_zarodzhennja_kreativnoji_shkoli_menedzhmentu/90-1-0-1304
 29. <http://csmart.org.ua/photo/lekciya-liz-pyu-kreativna-ekonomika-yak-rushiy-dlya-transformacii-spilnot/>
 30. <http://www.ar25.org/article/kreatyvna-ekonomika-yak-hendmeyd-zdatnyy-vyvesty-ukrayinu-v-lidery-na-svitovomu-rynku.html>

31. <http://life.pravda.com.ua/culture/2015/10/21/202073/>
32. <http://createua.com/>
33. <http://commons.com.ua/pravo-na-misto-chi-kreativna-ekonomika/>
34. <http://ukrbukva.net/118941-Sociokul-turnoe-proektirovanie-na-regional-nom-urovne.html>
35. Пригода Т. Мікроурбаністика: тілесні стратегії «близького міста» / Т. М. Пригода // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. – № 13– 14 (362– 363). – 2017. – С. 27– 31.
36. Пригода Т. Медіатрансформації та івент-технології в сучасній театральній культурі: український контекст. / О. Москвич, Т. Пригода / Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник. Вип. 35. – Рівне, РДГУ, 2020. - С. 115-122
37. Пригода Т. До питання креативних індустрій / Т. М. Пригода // Культурологічний альманах. Матеріали V Міжнародної наукової конференції «Інноваційні технології в галузі культури» (28 лютого 2018) та III Міжнародної наукової культурологічної конференції «Управління культурними проектами і креативна індустрія» (2 березня 2018). – Київ, 2018. – С. 93-96.
38. Пригода Т. Культурологічна експертиза: перспективи / Т. Пригода // Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспект. Збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції (29.05.2020). – Луцьк, 2020. – С. 162-167